

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000378

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-02-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатенко Євген Олександрович

2. Yevhen O. Ihnatenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-04-2026

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12048

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15, 10.87.13

Тема дисертації:

1. Рішення Європейського суду з прав людини: проблеми тлумачення та застосування в Україні
2. Judgments of the European Court of Human Rights: Problems of Interpretation and Application in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація є однією із перших у вітчизняній науці міжнародного права комплексною характеристикою теоретичних та практичних аспектів тлумачення та застосування в Україні рішень Європейського суду з прав людини, зокрема під час дії правового режиму воєнного стану, визначення напрямів їх вдосконалення, враховуючи зарубіжний досвід. Наголошено, єдність та взаємозв'язок національної правової системи та практики ЄСПЛ – пріоритетне завдання для сучасної України. Проблематика тлумачення та застосування рішень ЄСПЛ в Україні набуває ще більшої актуальності у розрізі дії правового режиму воєнного стану та повоєнного періоду в Україні. Повоєнне відновлення всіх сфер життєдіяльності держави та суспільства, адаптації їх під нові глобальні реалії має досить різноманітні варіації та зумовлений її темпоральними, галузевими та іншими чинниками. Сформульовано визначення поняття «методологія дослідження тлумачення та застосування рішень ЄСПЛ в Україні» – комплекс взаємодоповнюючих філософських і

наукових теорій, концептуальних моделей, а також методологічних принципів, наукових підходів та методів, за допомогою яких відбувається удосконалення існуючого та здобуття нового знання щодо тлумачення та застосування рішень і практики ЄСПЛ в Україні з метою їх ефективного практичного втілення в правничій сфері. Основними науковими принципами дослідження особливостей тлумачення та застосування рішень ЄСПЛ в Україні є принцип причинності (детермінізму), принцип історизму, принцип конкретності, принцип комплексності, принцип усебічності, принцип об'єктивності, принцип несуперечливості, принцип єдності теорії та практики, термінологічний принцип. Визначено, що практика, сформована в рішеннях ЄСПЛ є джерелом права в Україні, що має специфічний прецедентний характер і представляє собою остаточні офіційні акти Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини, які містять нові правові позиції («ratio decidendi») та положення, що дозволяють встановити зміст права. До загальних ознак практики ЄСПЛ як джерела права запропоновано віднести: нормативний характер; вироблення компетентними суб'єктами; обов'язковий характер; юридична сила; особливий порядок виникнення/утворення; об'єктивована в специфічній формі. Спеціальні ознаки: казуїстичний характер; є специфічним видом судового прецедента; практика ЄСПЛ застосовується в межах та у разі застосування ЄКПЛ; одночасно представляє собою і правозастосовний, і інтерпретаційний, і правоутворюючий акт; надає безпосередній матеріал для нормотворчості на національному рівні. Сформульовано основні напрями впливу практики ЄСПЛ на правову систему України. Тлумачення ЄКПЛ та рішень ЄСПЛ запропоновано розуміти як інтелектуальний процес, вид юридичної діяльності, що здійснюється з метою з'ясування та роз'яснення змісту конвенційних прав і свобод, правових позицій ЄСПЛ для уможливлення їх всебічної реалізації. Тлумачення положень ЄКПЛ та рішень ЄСПЛ, має свою структуру і включає: суб'єкта тлумачення, об'єкт та предмет тлумачення, способи і принципи тлумачення, результат тлумачення. Тлумачення ЄКПЛ та рішень ЄСПЛ здійснюють всі суб'єкти механізму забезпечення прав і свобод людини в Україні, реалізуючи власну мету, функції та повноваження. Об'єктом тлумачення є ЄКПЛ як міжнародна угода та рішення ЄСПЛ, а безпосереднім предметом – зміст положень ЄКПЛ та правових позицій, що викладені у рішеннях ЄСПЛ. Тлумачення ЄКПЛ та рішень ЄСПЛ здійснюється через застосування мовного, логічного, системного, історичного, телеологічного способів тлумачення. Принципи тлумачення ЄКПЛ та рішень ЄСПЛ – фундаментальні, доктринальні, основоположні ідеї та цінності, що визначають загальний підхід до інтерпретації положень ЄКПЛ та правових позицій ЄСПЛ. До загальних принципів слід віднести: добросовісність; врахування контексту міжнародного договору; звернення до додаткових засобів тлумачення, в тому числі до підготовчих матеріалів та до обставин укладення договору; автентичність. До спеціальних: послідовність, пропорційність, забезпечення правової визначеності, принцип ефективного й динамічного тлумачення, принцип свободи національного розсуду, принцип автономного тлумачення, принцип субсидіарної ролі суду, принцип забезпечення мінімальних гарантій прав і свобод людини. Систематизовано критерії судового застосування рішень ЄСПЛ: 1) критерії, що стосуються фактичних обставин справи; 2) критерії, що стосуються юридичних обставин справи та правового регулювання загалом; 3) критерії, що стосуються методології застосування практики ЄСПЛ. До ознак судового застосування рішень ЄСПЛ запропоновано віднести: складний аналітичний процес, що потребує використання професійних знань; суб'єктами є судді; відбувається під час відправлення правосуддя; мета – всебічне забезпечення прав і свобод людини, закріплених в ЄКПЛ та в національному законодавстві; результат – ухвалення правозастосовного акта.

2. The dissertation is one of the first comprehensive studies in Ukrainian doctrine of international law to provide a complex characterization of the theoretical and practical aspects of the interpretation and application in Ukraine of the judgments of the European Court of Human Rights, in particular during the operation of the legal regime of martial law, and to determine the directions for their improvement, taking into account foreign experience. It is emphasized that the unity and interconnection of the national legal system and the case law of the ECtHR is a priority task for modern Ukraine. The issues of interpretation and application of ECtHR judgments in Ukraine become even more relevant in the context of the operation of the legal regime of martial law and the post-war period in Ukraine. The post-war recovery of all spheres of life of the state and society and their adaptation to new

global realities has rather diverse variations and is conditioned by temporal, sectoral and other factors. The definition of the concept “methodology of research on the interpretation and application of ECtHR judgments in Ukraine” is formulated as a set of mutually complementary philosophical and scientific theories, conceptual models, as well as methodological principles, scientific approaches and methods by means of which the improvement of existing and the acquisition of new knowledge concerning the interpretation and application of the judgments and case law of the ECtHR in Ukraine takes place, with the aim of their effective practical implementation in the legal sphere. The main scientific principles for studying the features of the interpretation and application of ECtHR judgments in Ukraine are the principle of causality (determinism), the principle of historicism, the principle of concreteness, the principle of complexity, the principle of comprehensiveness, the principle of objectivity, the principle of consistency, the principle of unity of theory and practice, and the terminological principle. It is determined that the case law formed in the judgments of the ECtHR is a source of law in Ukraine, having a specific precedential character and representing the final official acts of the European Court of Human Rights and the European Commission of Human Rights which contain new legal positions (“ratio decidendi”) and provisions that make it possible to establish the content of law. The general features of the ECtHR case law as a source of law are proposed to include: normative character; elaboration by competent subjects; binding nature; legal force; special procedure of origin/formation; embodiment in a specific form. The special features are: casuistic character; being a specific type of judicial precedent; ECtHR case law is applied within and in the event of application of the ECHR; it simultaneously represents an act of law application, interpretation and law-making; it provides direct material for law-making at the national level. The main directions of the influence of the ECtHR case law on the legal system of Ukraine are formulated. The interpretation of the ECHR and the judgments of the ECtHR is proposed to be understood as an intellectual process, a type of legal activity carried out with the aim of clarifying and explaining the content of the Convention rights and freedoms and the legal positions of the ECtHR, in order to make their comprehensive implementation possible. The interpretation of the provisions of the ECHR and the judgments of the ECtHR has its own structure and includes the subject of interpretation, the object and subject-matter of interpretation, the methods and principles of interpretation, and the result of interpretation. The ECHR and the judgments of the ECtHR are interpreted by all subjects of the mechanism for ensuring human rights and freedoms in Ukraine, in the course of realizing their own aims, functions and powers. The object of interpretation is the ECHR as an international agreement and the judgments of the ECtHR, and the immediate subject-matter is the content of the provisions of the ECHR and the legal positions set out in the judgments of the ECtHR. The interpretation of the ECHR and the judgments of the ECtHR is carried out through the use of linguistic, logical, systemic, historical and teleological methods of interpretation. The principles of interpretation of the ECHR and the judgments of the ECtHR are fundamental, doctrinal and basic ideas and values that determine the general approach to the interpretation of the provisions of the ECHR and the legal positions of the ECtHR. The general principles include good faith; taking into account the context of the international treaty; recourse to additional means of interpretation, including the preparatory materials and the circumstances of the conclusion of the treaty; authenticity. The special principles include consistency, proportionality, securing legal certainty, the principle of effective and dynamic interpretation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1.Бережна К. В., Ігнатенко Є. О. Механізм захисту прав людини у ЄСПЛ: договірно-правові засади, передумови формування, сучасний стан та перспективи. *Право і суспільство*. 2022. № 6. С. 289–293. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/6_2022/43.pdf. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.6.43>.
- 2.Ігнатенко Є. О. Концептуальне місце та фундаментальна перспектива судового прецеденту в правовій системі України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2024. Вип. № 83(3). С. 353–357. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/310780/302008>. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.55>.
- 3.Ігнатенко Є. О. Правові позиції Європейського суду з прав людини як джерело права в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 866–870. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/324058/314146>. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.144>.
- 4.Ігнатенко Є. О. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо російської агресії проти України. *Український політико-правовий дискурс*. 2024. № 3–4. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/25/22>. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14060574>.
- 5.Ігнатенко Є. О. Судова практика Європейського суду з прав людини. Національна парадигма правового розвитку сучасної України : зб. тез Всеукр. наук.-практ. юрид. форуму (Дніпро, 18 травня 2023 р.). Дніпро : Ліра, 2023. С. 104–107. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/new_NACIONALNA%20PARADIGMA.pdf.
- 6.Ігнатенко Є. О. Основні напрями впливу практики ЄСПЛ на правову систему України. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матер. IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 21 березня 2025 р.). Дніпро : ДДУВС, 2025. С. 232–236. URL: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15979/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%9C%2025_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B02.pdf.
- 7.Ihnatenko Y., Berezhnaya E., Hurko O. The Convention on the protection of human rights and fundamental freedoms as the normative and legal basis of the ECHR'S activities. *Modern Scientific and Technical Research in the Context of Linguistic Space (in English): Conference materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference of young scholars and students (Dnipro, May 11, 2023)*. Dnipro : Publisher Bila K. O. P. 88–90. URL: <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B02.pdf>.
- Ігнатенко Є. О. Особливості складу та порядку розгляду справ ЄСПЛ. *Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі: Шості юридичні читання : зб. тез доп. Міжнар. щоріч. дистан. наук. конф. (Одеса, 14 квітня 2023 р.)*. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2023. С. 73–76. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10466/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B02.pdf>.
- Ігнатенко Є. О. Проблемні аспекти виконання рішень ЄСПЛ. *Наукові дослідження: реалії сьогодення : матеріали IX Всеукр. мультидисципл. наук.-практ. Інтернет-конф. (Полтава, 31 березня 2023 р.)*. Київ : Яроченко Я. В., 2023. С. 57–60. URL: https://webconference.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/IX_%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B02.pdf.
- Ігнатенко Є. О. Принципи тлумачення Конвенції про захист прав і основоположних свобод. *Права людини: методологічний, гносеологічний та онтологічний аспекти : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 8 грудня 2022 р.)*. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. С. 218–221. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15287/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B02.pdf>.
- Ігнатенко Є. О. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод як нормативно-правова основа діяльності ЄСПЛ. *Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації : матер. IV Міжнар. наук. конф. (Івано-Франківськ, 2 грудня 2022 р.)*. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2022. С. 73–75. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/02.12.2022/14>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бережна Катерина Вікторівна

2. Kateryna V. Berezhna

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8250-3562

Додаткова інформація: <https://publons.com/researcher/2299680/kateryna-berezhna/>; <https://www.researchgate.net/profile/Kateryna-Berezhna>; <https://www.researchgate.net/profile/Kateryna-Berezhna> <https://scholar.google.com/citations?user=TjluqN0AAAAJ&hl=en>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучук Андрій Миколайович

2. Andrii Kuchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5918-2035

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=olmuIX0AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наливайко Лариса Романівна

2. LARYSA R. NALYVAIKO

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7696-4223

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколенко Ольга Леонідівна

2. Olga Sokolenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1455-5192

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211313393>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвин Олена Петрівна

2. Olena Lytvyn

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7916-1098

Додаткова інформація: https://www.researchgate.net/profile/Olena_Litvin

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Корнякова Тетяна Всеволодівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Корнякова Тетяна Всеволодівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дриголь Олександра Олександрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна